

τόμως ἐσταμάτησε τὸ ἔργον, διότι σαφῶς φαίνονται τὰ τεῖχη ταῦτα ἡμιτελῆ κατὰ τὸ ἀνατολικὸν ἄκρον αὐτῶν ἀφήνοντα ἀκάλυπτον ἀρκετὴν ἔκτασιν μέχρι σειρᾶς ἀποτόμων βράχων, ὅπου προφανῶς θὰ ἐσταμάτα ἡ τείχισις ὡς περιττή. Ἐν συνεχείᾳ οἱ Κυζικηνοὶ ἐστράφησαν κατὰ τῶν Προκοννησίων, συμμαχῶν τότε τῶν Ἀθηναίων. Οἱ Προκοννήσιοι ἀντέστησαν ἐπικαλεσθέντες καὶ τὴν βοήθειαν τῶν Ἀθηναίων, ἀλλ' ἡ βοήθεια ἐβράδυνε νὰ φθάσῃ καὶ οἱ Προκοννήσιοι ὑπέκυψαν πρὸ ὑπερέτερων δυνάμεων, παραδώσαντες καὶ τὸ περιώνυμον ἄγαλμα τῆς Μητρὸς τῶν θεῶν Δινδυμίνης ἐκ χρυσοῦ καὶ ὀδόντων ποταμίων ἱππων ἐξειργασμένον (ιδὲ MARQUARDT, αὐτόθι σ. 102).

Ἐπεὶ τῆς βοηθείας πρὸς τοὺς Προκοννησίους συνηγόρησε καὶ ὁ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ διὰ τοῦ πρὸς Πολυκλέα λόγου (L, 5), ὃν ὀλίγον μετὰ τὸ ἔτος 361 π.Χ. ἐξεφώνησε: *Προκοννήσιοι δὲ σύμμαχοι ὄντες ἰκέτευσον ὑμᾶς ἐν τῷ δήμῳ βοηθῆσαι αὐτοῖς, λέγοντες ὅτι ὑπὸ Κυζικηνῶν κατέχονται τῷ πολέμῳ καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, καὶ μὴ περιδεῖν ἀπολομένους.*

Σχετικῶς δὲ ὁ ΠΑΥΣΑΝΙΑΣ ἱστορεῖ (VIII 46): *Κυζικηνοὶ ἀναγκάσαντες πολέμῳ Προκοννησίουσιν σφίσι συνοίκους γενέσθαι μητρὸς Δινδυμίνης ἄγαλμα ἔλαβον ἐκ Προκοννήσου. Οὕτω ἡ Προκοννήσος ἐνεσωματώθη ἐντὸς τοῦ κράτους τῆς*

Κυζίκου καὶ προφανῶς οἱ Προκοννήσιοι, ὡς φυλαὶ πλέον, συγκατηριθμήθησαν μεταξὺ τῶν φυλῶν τῶν Κυζικηνῶν.

Οἱ Κυζικηνοὶ ἦσαν διηρημένοι εἰς φυλάς (RE² XII ἐν λ. *Kyzikos*, στ. 232), ἐκ τῶν ὁποίων αἱ τέσσαρες, Γελέοντες, Ἀργαδεῖς, Αἰγικορεῖς, Ὀπλητες, εἶναι αἱ κοιναὶ ἰωνικαὶ φυλαί. Αἱ δύο ἀκολουθοῦσαι, Οἰνωπεσ καὶ Βωρεῖς, ἦσαν πιθανῶς Προκοννήσιοι. Καὶ Οἰνωπεσ μὲν ὀνομάσθησαν ὡς προερχόμενοι ἐκ τῆς ἀνέκαθεν οἰνοφόρου Προκοννήσου παραγωγῆς μέχρι τῆς σήμερον ἀφθονον, ἐκλεκτὸν καὶ γενναῖον οἶνον ἐξαγόμενον καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην, ἰδίᾳ τὴν Γαλίαν¹, ὑπὸ τὸ ὄνομα «Πασαλιμάνι» ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ λιμένος, ἐκ τοῦ ὁποίου κυρίως ἐξήγετο, Βωρεῖς δὲ οἱ ἐκ τῶν βορειοτέρων μερῶν τῆς νήσου προερχόμενοι, τῶν ὁποίων κατάλοιπον μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν παρέμεινε τὸ χωρίον Βῶρου, οὕτω ὀνομαζόμενον καὶ μετὰ τὸ ἔτος 1922 καὶ τὴν ἐκκένωσιν αὐτοῦ ἐκ τῶν προαιωνίων ἐλλήνων κατοίκων αὐτοῦ.

ἹΠΠΟΚΡΑΤΗΣ Κ. ΜΑΚΡΗΣ

¹ Μεγάλα ποσότητες τοῦ οἴνου τούτου ἐξήχθησαν εἰς Γαλίαν κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑκατονταετηρίδα, ὅτε κατεστράφησαν ἐκ φυλλοξήρας αἱ ἀμπελοὶ τῆς Γαλλίας πρὸς βελτίωσιν κατωτέρας ποιότητος οἴνων δι' ἀναμείξεως μετ' αὐτῶν.

ΔΥΟ ΛΙΘΟΙ ΕΚ ΠΛΩΤΙΝΟΠΟΛΕΩΣ ΕΝΕΠΙΓΡΑΦΟΙ

Ἐξ ἐκθέσεως τοῦ ἐκτάκτου ἐπιμελητοῦ Ἀρχαιοτήτων κ. ΧΡ. ΕΥΘΥΜΙΟΥ «Περὶ δύο ἐνεπιγράφων ἐκ Πλωτινιόπολεως λίθων» δημοσιεύομεν ἐνταῦθα τὰ κατωτέρω:

Εἰς τὰς ἤδη γνωστὰς ἐπιγραφικὰς μαρτυρίας ἐκ τῆς Θρακικῆς Πλωτινιόπολεως προσετέθησαν ἐσχάτως δύο νέαι, δι' ὧν λύεται ὀριστι-

¹ Περὶ τῆς γνωστῆς ἐνεπιγράφου στήλης τῆς ἀφιερωμένης ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ Δήμου Πλωτινιόπολιτῶν εἰς τὸν αὐτοκράτορα Μ(άρκον) Ἰούλιον Φίλιππον τὸν Ἀραβα (244-249 μ.Χ.), δι' ἧς ἐτέθη τὸ πρόβλημα τοποθετήσεως τῆς Πλωτινιόπολεως, βλέπε: Α. ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ, Ἱστορία Θράκης, 1939,

κῶς τὸ ζήτημα ταυτίσεως τῆς πόλεως πρὸς τὰ εἰρήπια τοῦ λόφου τοῦ κειμένου παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ Ἐρυθροποτάμου μεταξὺ τῆς γαλλικῆς γεφύρας καὶ τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς¹.

1. Ἡ πρώτη ἐκ τῶν δύο τούτων εὑρέθη ἐπὶ τοῦ λόφου «Ἁγία Πέτρα» καὶ ἀπόκειται νῦν ἐν τῷ Μουσείῳ Διδυμοτείχου. Πρόκειται περὶ βάθρου ἐκ σκληροῦ λίθου μὲ ἐργασμένας τὰς τρεῖς αὐτοῦ πλευράς, ὕψους 0.46 μ., μὲ βάσιν

σ. 188-189. Θρακικὰ Η', σ. 190-195 (Κ. ΚΟΥΡΤΙΑΝΗΣ), σ. 196-210 (Ν. ΒΑΦΕΙΔΗΣ), Θ', σ. 407-414 (ΑΠΟΣΤΟΛΙΑΝΗΣ), Ι, σ. 198-208 (Χ. ΔΡΑΚΟΝΤΙΑΝΗΣ), σ. 208-218 καὶ 387-8 (ΑΠΟΣΤΟΛΙΑΝΗΣ), σ. 388-89 (ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ).

καὶ στέψιν κεκοσμημένας διὰ ταινιῶν καὶ κυματίου. Εἰς τὴν ταινίαν τῆς στέψεως γλυπτὴ παράστασις δύο φύλλων. Τὸ βάθρον εἶναι ἀποκεκρουμένον κατὰ τὴν μίαν τῶν γωνιῶν τῆς βάσεώς του. Ἐπ' αὐτοῦ πιθανὸν ὑπῆρχε γλυπτὴ παράστασις ἀποκοπεῖσα.

Ἡ ἐπιγραφή, ἀναθηματικὴ εἰς τὸν Ἀπόλλωνα, εἶναι κεραραγμένη εἰς δύο τμήματα. Δύο μὲν στίχοι ἐπὶ τῆς ἀνωτέρας ταινίας τῆς στέψεως τοῦ βάθρου (ὑψ. γραμμ. 0.02-0.03 μ.).

Εἶτα δὲ ἐπὶ τῆς κυρίας πλευρᾶς τοῦ βάθρου καὶ ἐπὶ ἐπιφανείας πλάτους ἄνω μὲν 0.36 μ. κάτω δὲ 0.37 μ. ἀκολουθοῦν 7 στίχοι. Τὸ ἀριστερὸν τῆς ἐπιφανείας τμήμα τελείως ἀπολεπισμένον. Ὑψος γραμμ. 0.03, πλ. γραμμ. 0.025. Σφίζονται:

Ἀπόλλωνι Κερσ -----
Σώζονται

[----- 15-18] μοθέου
[----- 15-18] γ Πλωτει
[----- 15-18] ατορα νο
[----- 15-18] μενος
[----- 15-18] ερεα ν
[----- 15-18] ιων
[----- 15-18] νεθηκεν.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ α' τμήμα τῆς ἐπιγραφῆς ἢ ἐπωνυμία τοῦ Ἀπόλλωνος Κερσ ----- δυνατὸν νὰ συμπληρωθῇ Κερσ(οβλέπτῃ) ἢ Κερσ(η[ε]ληνηῶ) κατὰ τὰ γνωστὰ ἐπίθετα Κενδρισός, Κενδρισεὺς ἢ Κενδρεισηνός, Ἀλσηνός, Αὐταρκηνός, Λατομηνός, Δορταζηνός, Ἐστρακηνός, Σταρασκηνός, Ζηρίνθιος κλπ. (βλ. Κ. Μ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ, Θρακικὰ Ε', 41-49 καὶ ΣΤ', Ζ', Η', Θ', Ι' σποράδην) παραγόμενον ἐκ τοπωνυμιῶν Κερσηληνός ἢ Κερσηληνή. Ἐὰν ἀληθεύῃ τοῦτο, τότε ἔχομεν πρὸ ἡμῶν τὸ ἀρχαιότερον ὄνομα τῆς Πλωτινοπόλεως. Παρόμοιον φαινόμενον μετωνυμίας ἔχομεν καὶ ἐπὶ τῆς Φιλιππουπόλεως, τῆς παλαιᾶς Κενδρισοῦ.

Ἐρχόμεθα νῦν εἰς ἐξέτασιν καὶ συμπλήρωσιν τοῦ β' τμήματος τῆς ἐπιγραφῆς:

. . . μοθέου: πατρώνυμον τοῦ ἀναθέτου, συμπληρούμενον ἀσφαλῶς Τιμοθέου. Πιθανὴ συμ-

πλήρωσις ὀλοκλήρου τοῦ στίχου: [Τύχη ἀγαθῆ Τιμόθεος Τι]μοθέου.

--- γ Πλωτει: Πλωτει[νοπολιτῶν] ἀσφαλῶς.

Εἰς τὸν γ' στίχον δυνατὴ συμπλήρωσις τοῦ --- τορα εἰς [- - αὐτοκρά]τορα, ὅπερ ἀπορρίπτομεν ἀγόμενοι ἐκ τοῦ ἀκολουθοῦντος νο -- (ἄγνωστος ἀρχικὴ συλλαβὴ διὰ ρωμαίων αὐτοκράτορα) ἢ ὀρθότερον [- - παντοκρά]τορα μὲ ἀκολουθοῦσαν συμπλήρωσιν εἰς τὸν δ' στίχον: [νόσων καὶ κακῶν ἰατῆρα εὐξά]μενος. Ἡ συμπλήρωσις φαίνεται ἀσφαλῆς λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς ιδιότητος τοῦ Ἀπόλλωνος ὡς θεοῦ ἰατῆρος.

Κατὰ ταῦτα ὀλοκλήρος ἢ ἐπιγραφή συμπληρουμένη ἔχει ὡδε:

Ἀπόλλωνι Κερσ[ηληνηῶ]
Σώζονται

[Τύχη ἀγαθῆ (;). Τιμόθεος Τι]μοθέου
[ὑπερ κοινῆς ὑγείας τῶ]ν Πλωτει
[νοπολιτῶν εἰς τὸν Παντοκρ]άτορα νό
[σων καὶ κακῶν ἰατῆρα εὐξά]μενος
[καὶ καταστήσας ἐν τῷ ναῶ ἰ]ερέα ὅ
[πιστον αὐτοῦ εὐχαριστηρ]ίον
[ἔνεκα σῆμα τόδ' ἀ]νέθηκεν.

Ὅθεν Τιμόθεός τις ἀρχων τῶν Πλωτινοπολιτῶν ἢ ἐπιμελητῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Σώζοντος Ἀπόλλωνος ἀναθέτει τὴν στήλην αὐτὴν εἰς θεὸν ὡς εὐχαριστήριον. Λατρεία τοῦ Ἀπόλλωνος Σώζοντος εἶναι διαδεδομένη καθ' ὅλην τὴν Θράκην. βλ. Ἀρχεῖον Θρακ. Θεσσαροῦ ΙΖ, σ. 29-32 (ΕΥΘΥΜΙΟΥ), αὐτόθι, ΣΤ. σ. 1-20 (Κ. Μ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ). Α. ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΝ, ἔ.δ. σ. 118-122.

Ἐκ τῶν γραμμάτων ἢ ἐπιγραφῆ χρονολογεῖται εἰς τὰ μέσα τοῦ 3ου μ.Χ. αἱ.

2. Ἡ ἑτέρα ἐπιγραφή ἀνευρέθη τῷ 1955 παρὰ τὴν οἰκίαν Κ. Μπέκα κάτωθεν τῆς ΝΔ. πλευρᾶς τοῦ σωζομένου τείχους τοῦ Διδυμοτείχου. Πρόκειται περὶ στήλης ὕψους 1.70 μ. καὶ πλάτους κατὰ τὴν βάσιν 0.76 μ. Ὑψ. γραμμ. 0.04-0.05 μ. Κατὰ τὴν δεξιὰν πλευρὰν τὰ πρῶτα γράμματα τῶν στίχων ἀπολεπισμένα. Εἰς τὸ μέσον τοῦ α' στίχου καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ γ' φύλλον κισσοῦ.

Ἡ ἐπιγραφή ἔχει οὕτω συμπληρωμένη:

Ἀγαθῆ τύχη. (:)
 τὸν θεοφιλέστα
 τ]ον καίσαρα Πό<πλιον>
 [Λ]ικ<ίνιον> Α<νρήλιον> Οὐαλεριανόν
 θ]εὸν ἢ Πλωτεινο
 π]ολειτῶν πόλις
 ε]ἵτυχῶς.

Σημειωτέα αἱ συντομογραφίαι εἰς τὸν γ' καὶ τὸν δ' στίχον, ἡ χάραξις ὀρισμένων γραμμάτων ἐπὶ τῶν πλευρῶν τῶν προηγουμένων τῶν, ὡς εἰς τὸν δ' καὶ τὸν ε' στίχον, καὶ τέλος ἡ ἀπόδοσις τοῦ Σ διὰ τοῦ λατινικοῦ C.

Ἡ ἐπιγραφή ἀφιεροῦται εἰς τὸν ρωμαῖον Αὐτοκράτορα Πόπλιον Λικίνιον Αὐρήλιον Οὐαλεριανόν (253-260 μ.Χ.), ἀσφαλῶς δὲ ἐπὶ τοῦ βάρθρου ἴστατο καὶ ὁ ἀνδριάς τοῦ τιμωμένου αὐτοκράτορος.

Αἰτία τῆς ἀναθέσεως τῆς παρουσίας στήλης φαίνεται ὅτι ἦτο ἡ κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ἐπισυμβῆσα σωτηρία τῆς πόλεως ἀπὸ τῶν ὀλεθρίων ἐπιδρομῶν τῶν Γότθων. Αἱ ἐπιδρομαὶ αὐτῶν ἤρξαντο ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Δεκίου (251), ὅτε κατέλαβον τὴν Φιλιππούπολιν νικῆσαντες καὶ φονεύσαντες τὸν Δέκιον, συνεχίσθησαν δὲ ἐπὶ τοῦ Οὐαλεριανοῦ (253), ὅτε ἠρήμωσαν τὴν Θράκην καὶ ἐπολιόρκησαν τὴν Θεσσαλονίκην, διαπεραιωθέντες δὲ κατόπιν εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν ἐληλάτησαν τὴν Χαλκηδόναν. Ὁ Οὐαλεριανὸς ἠτύχησεν εἰς τὸν πόλεμον ἐναντίον των, ἐμπλακείς δὲ μετὰ τῶν Περσῶν συνελήφθη ὑπ' αὐτῶν αἰχμάλωτος καὶ ἀπέθανε τῷ 270. Ὁ διάδοχός του Γαλληνὸς διὰ τοῦ στρατηγοῦ του Μαρκιανοῦ ἀπήλλαξε τὴν Θράκην ἀπὸ τοὺς Γότθους τῷ 277 τιμηθεὶς δι' ἀναθηματικῶν στηλῶν ἀπὸ τὰς θρακικὰς πόλεις (BCH 47, 1923, σ. 541, DUMONT-HOMOLLE, Mélanges, σ. 351, ἀρ. 61. CAGNAT, IGRR, σ. 249, ἀρ. 759).

Αἱ προσωνυμίαι *θειότατος* καὶ *θεὸς* τῶν ἐπιγραφῶν γνωστὰ καὶ ἄλλοθεν.

Τέλος, καὶ ὡς ἐν παρενθέσει, δημοσιεύομεν θραῦσμα μαρμαρίνης ἐπιγραφῆς συμπληρούμενον οὕτω:

Ἡ Πλωτι]νο[πο
 λειτ]ῶν [πόλις τῷ]
 [κυρίῳ Ε]ἵρω.

Πρόκειται δηλ. περὶ ἐπιγραφῆς ἀναθηματικῆς εἰς τὸν θεὸν ποταμὸν Εὐφρον.

Διὰ τῶν ἀνωτέρω δημοσιευθεισῶν ἐπιγραφῶν νομίζομεν ὅτι λύεται ὀριστικῶς τὸ ζήτημα τῆς τοποθετήσεως τῆς Πλωτινιπόλεως. Τὸ ἀπὸ τῶν Βυζαντινῶν χρόνων καλούμενον Διδυμότειχον, ἄγνωστον πῶς ὀνομαζόμενον διὰ Θρακίου ὀνόματος κατὰ τὴν κλασσικὴν ἀρχαιότητα, μετωνομάσθη κατὰ τὴν ρωμαϊκὴν ἐποχὴν εἰς Πλωτινιόπολιν, πρὸς τιμὴν τῆς Πλωτίνης, συζύγου τοῦ αὐτοκράτορος Μ. Ἰουλίου Φιλίππου τοῦ Ἄραβος. Ἐξηκολούθησε δὲ λόγῳ τῆς θέσεώς της ἀκμάζουσα ἔκτοτε, μάλιστα κατὰ τοὺς πρώτους βυζαντινοὺς χρόνους οὕσα ἔδρα ἐπισκόπου καὶ ἀποτελοῦσα ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ μίαν τῶν σπουδαιότερων πόλεων τῆς ὑπὸ ἡγεμόνα τελούσης ἐπαρχίας Αἰμιμόντου, ἣν ἀπετέλουν αἱ πόλεις Ἀδριανούπολις, Ἀγχιάλος, Δεβελτός, Πλωτινιόπολις καὶ Τζωΐδαι. Κατεστράφη δὲ ἡ Πλωτινιόπολις κατὰ τὸν FORBIGER, ἀκολουθοῦντα σχετικὴν μαρτυρίαν τοῦ ΑΚΡΟΠΟΛΙΤΟΥ, τὸν 10ον αἰῶνα ὑπὸ τοῦ Βουλγάρου Τσάρου Ἰωαννίτη. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ μαρτυρία τοῦ Ἀκροπολίτου εἶναι ἑλλιπής, οὐδαμοῦ δὲ εἰς τὰ ΤΑΚΤΙΚΑ τοῦ 10ου αἰ. ἀναγράφεται ἡ ἐπισκοπὴ Πλωτινιπόλεως, τέλος, ἐπειδὴ ἀπουσιάζουν παντελῶς, μέχρι στιγμῆς τοῦλάχιστον, εἰδήματα Βυζαντινῆς ἐποχῆς, κρίνομεν ὅτι ἡ Πλωτινιόπολις θὰ κατεστράφη ἐνωρίτερον, ἴσως ἐπὶ τσάρου Συμεῶν. Τὴν ἐρημωθεῖσαν Πλωτινιόπολιν διεδέξατο ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως νέος συνοικισμός, τὸ σημερινὸν Διδυμότειχον.

ΧΡ. ΕΥΘΥΜΙΟΥ